

POSUZOVÁNÍ VLIVŮ ÚZEMNÍHO PLÁNU aplikačně obtížná místa stavebního zákona

Mgr. ing. Petr Lepeška
Ministerstvo pro místní rozvoj
2011

Právo EU

EIA :

- Směrnice Rady **85 / 337 / EHS** o posuzování vlivů jistých státních a soukromých projektů na životní prostředí
- Směrnice Rady **97 / 11 / ES**, (novela předchozí)

SEA :

- Směrnice **2001 / 42 / ES** Evropského parlamentu a Rady o posuzování vlivů některých plánů a programů na životní prostředí

NATURA :

- Směrnice Rady **92 / 43 / EHS** o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin
- Směrnice Rady **79 / 409 / EHS** o ochraně volně žijících ptáků

ÚČAST VEŘEJNOSTI :

- Směrnice **2003 / 35 / ES** Evropského parlamentu a Rady o účasti veřejnosti na vypracovávání některých plánů a programů...

České právo

- Zákon č. **100 / 2001 Sb.**, o posuzování vlivů na ŽP
..., ve znění zákona č. 93/2004 Sb. ...
- Zákon č. **17 / 1992 Sb.**, o životním prostředí
- Zákon č. **114 / 1992 Sb.**, o ochraně přírody a krajiny
..., ve znění zákona č. **218 / 2004 Sb.** ...
- Zákon č. **183 / 2006 Sb.**, o územním plánování a
stavebním řádu (stavební zákon)...
- Vyhláška č. **500 / 2006 Sb.**, o ÚAP, ÚPD a způsobu
evidence ÚPČ

Cíle pořizování ÚPD - § 18 SZ

- zjišťování stavu a možností rozvoje území
- ochrana a rozvoj hodnot území, ochrana krajiny
- koordinace veřejných a soukromých zájmů a záměrů
- komplexní podklad pro rozhodování o území
- udržitelný rozvoj území

Cíle posuzování vlivů na ŽP – § 1 (3) ZPV

- zjištění a vyhodnocení vlivů na ŽP
- účast veřejnosti
- odborný podklad pro rozhodování
- udržitelný rozvoj společnosti

Posuzování vlivů na udržitelný rozvoj území

na ekonomický „pilíř“

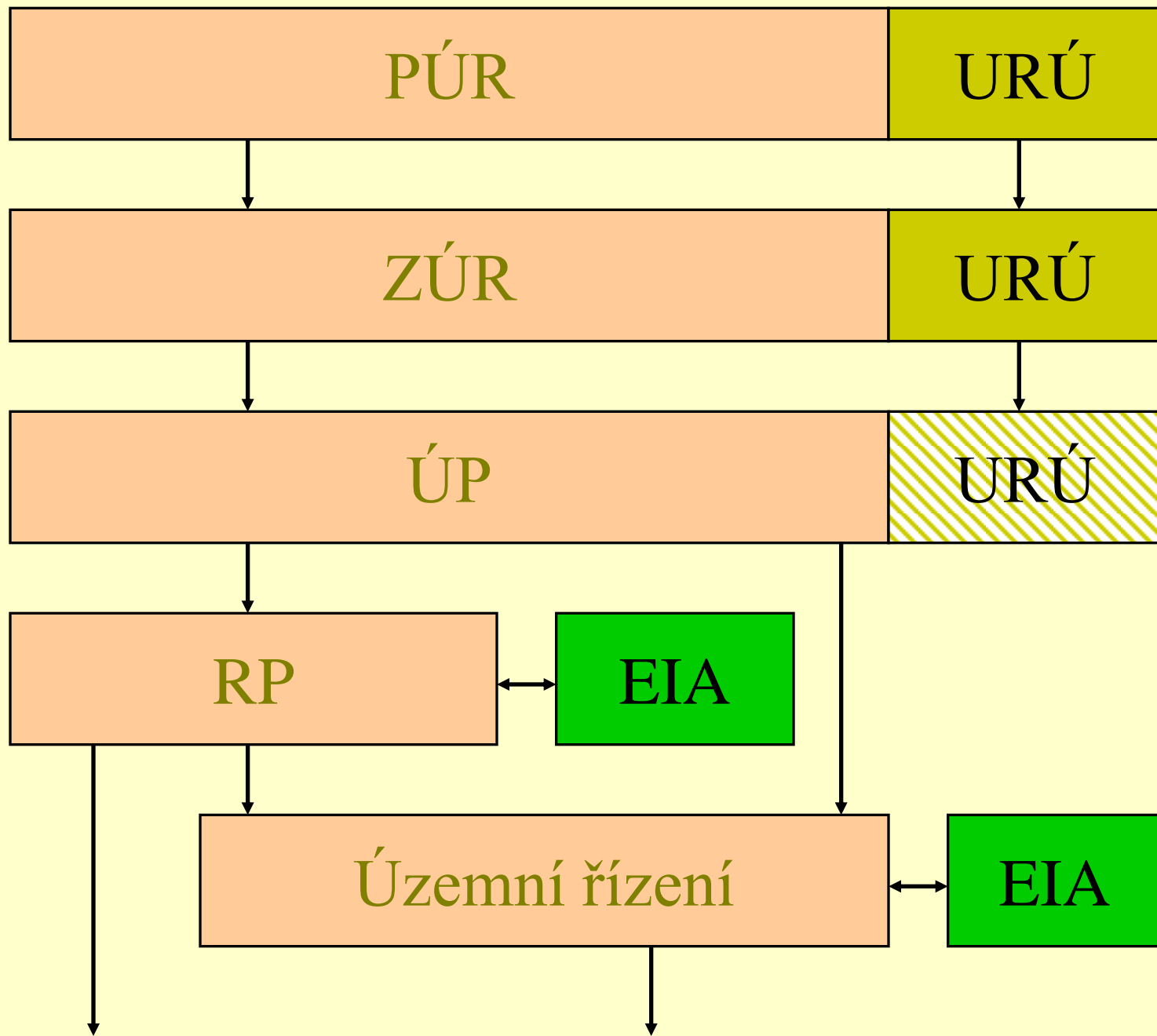
na sociální „pilíř“

na environmentální „pilíř“

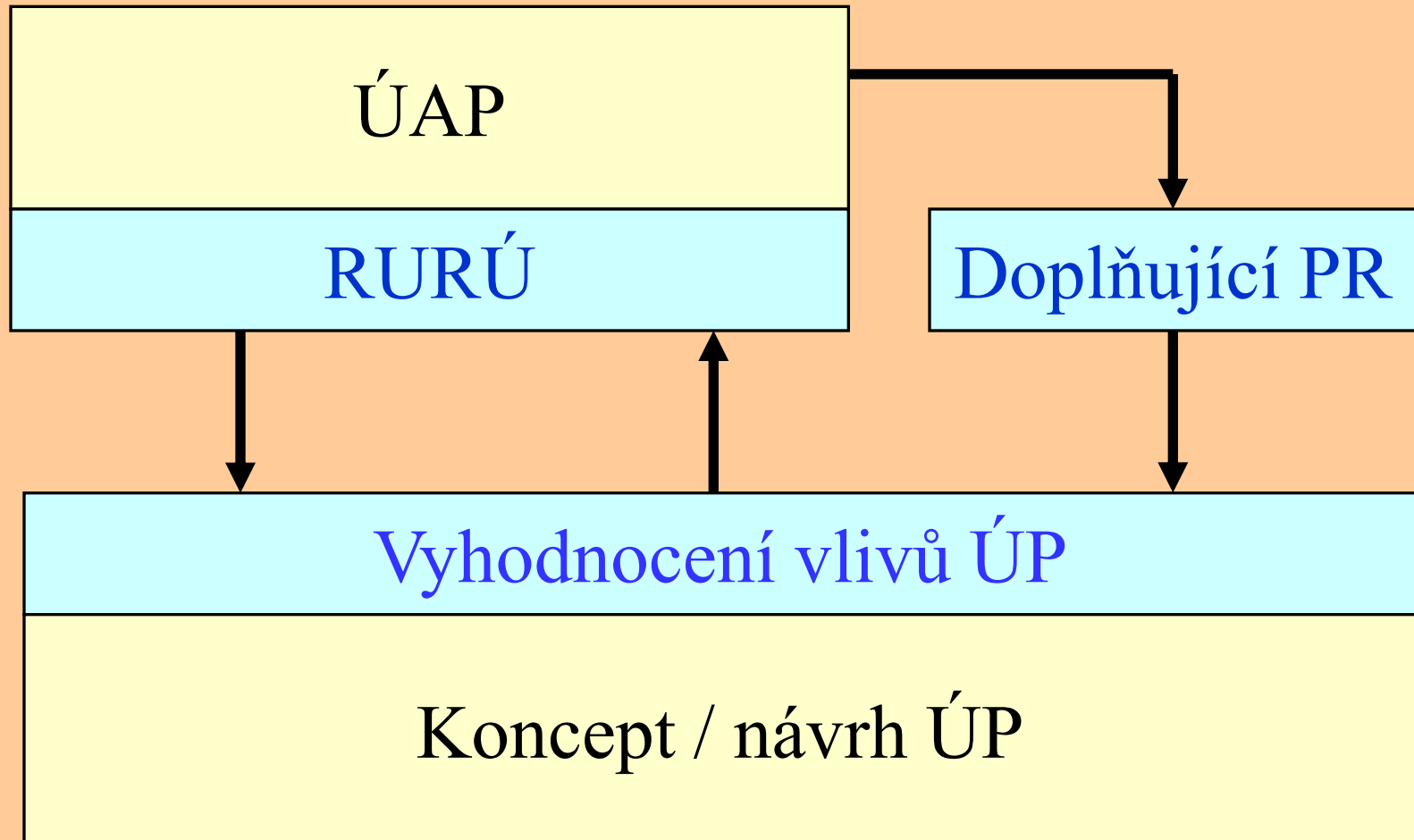
na životní prostředí (SEA)

na území Natura 2000

Stavební zákon a Zákon o posuzování vlivů na ŽP

STAVEBNÍ ZÁKON

1. Vztah ÚP k cílům ochrany ŽP
Státní politika životního prostředí, Rámec udržitelného rozvoje ČR etc., ale také PÚR a ZÚR
2. Stav ŽP, jeho předpokládaný vývoj (nulová var.).
3. Ovlivnění charakteristik ŽP
4. Ovlivnění problémů ŽP a významných jevů
(ZCHÚ, Natura 2000)

Bod 2., 3., 4. –

značný obsahový překryv, strukturovat jako jeden celek, vyhnout se duplicitám. Cílem není shromáždit maximum údajů o ŽP, ale vyhodnotit ty, které mají vztah k řešení ÚP.

Stavební zákon - příloha

5. „Zhodnocení stávajících a předpokládaných vlivů navrhovaných variant ÚP, včetně vlivů sekundárních, synergických, kumulativních, krátkodobých, střednědobých a dlouhodobých, trvalých a přechodných, kladných a záporných; **hodnotí se vlivy na obyvatelstvo, biologickou rozmanitost, faunu, floru, půdu, vodu, ovzduší, klima, hmotné statky, kulturní dědictví včetně dědictví architektonického a archeologického a vlivy na krajinu včetně vztahů mezi uvedenými oblastmi vyhodnocení.**“

Zde uveden předmět hodnocení materiální i formální.

Uvést pouze vlivy, které mohou mít reálný obsah. V případě ÚP větších sídel nelze zcela naplnit.

6. Porovnání vlivů variant řešení...

Bod 5. a 6. – zhodnotit a porovnat vlivy variant = podstata vyhodnocení.

Není úkolem zpracovatele SEA a ni orgánu SEA vybírat variantu, ale upozornit na vlivy.

Bod 6. je shrnutím a porovnáním zjištění z bodu 5.

7. Navrhovaná opatření

Opatření nemohou překračovat rámec opatření obecné povahy a ustanovení o obsahu ÚP

8. Zapracování cílů ochrany ŽP

Kapitola je shrnutím naplnění bodu 1.

9. Návrh ukazatelů pro sledování vlivů

Ukazatele nemohou překračovat rámec zmocnění dle § 5 (6) SZ. Výjimečně lze využít § 4 (5) SZ.

10. Netechnické shrnutí

CO JE PŘEDMĚTEM SEA?

SEA není součtem EIA na jednotlivé „záměry“ v ÚP!

Má hodnotit to, co je obsahem ÚP, především:

Vlivy navržených koncepcí

- koncepce rozvoje území obce
- urbanistická koncepce, vč. systému sídelní zeleně
- koncepce veřejné infrastruktury
- koncepce uspořádání krajiny vč. ÚSES ...

Přiměřenost navržené

- ochrany hodnot
- ochrany před risiky území

Vliv navržených změn způsobu využití ploch

- vlivy dané lokalizací změny
- vlivy navrženého způsobu využití a jeho regulace

KTERÉ VLIVY LZE V ÚP POSTIHNOUT?

- Vlivy na **ZPF**, především dané lokalisací. Problém kriteria. Přiměřenost rozvoje?
- Vlivy na **organisaci ZPF a krajiny**,
- Vlivy na **vodní režim území**,
- Vlivy na **ochranu přírody a krajiny**, hodnotné části území,
- Vlivy navrhovaných dopravních **ploch / koridorů** a ploch výroby, pokud je lze rámcově odhadovat,
- Vlivy na **krajinný ráz**.

Obsah vyhodnocení vlivů ÚP na URÚ

Vyhodnocení vlivů ÚP

A. **na ŽP** podle přílohy SZ

B. **na území Natura 2000**

C. **na stav a vývoj** území podle vybraných sledovaných **jevů**

D. Předpokládané vlivy **na výsledky SWOT** analýzy

- D.I. vliv na eliminaci nebo snížení **hrozeb**
- D.II. vliv na posílení **slabých stránek**
- D.III. vliv na využití **silných stránek a příležitostí**
- D.IV. vliv na stav a vývoj **hodnot**

Smyslem není opakovat údaje z ÚAP nebo kapitol vyhodnocení, ale umožnit doplnění již zjištěného s ohledem na

- *podrobnější měřítko,*
- *místní specifika,*
- *doplňující PR,*
- *osobní náhled projektanta.*

Obsah vyhodnocení vlivů ÚP na URÚ

E. Naplnění priorit **ZÚR**, **PÚR**

F. Shrnutí

- F.I. Vyhodnocení vlivů ÚP na **vyváženost „pilířů“ URÚ.**
- F.II. Přínos ÚP k předcházení
  - 1) zjištěným **rizikům**,
  - 2) předpokládaným **ohrožením.**

Vyvážeností „témat“ a „pilířů“ neznamena rovnoměrné zastoupení jejich obsahu v každém území, ale vyřešení disfunkcí, disproporcí a střetů mezi nimi, ve stavu i návrhu – tj. aproximace harmonického stavu.

Smlouva - obsah zakázky

Obsah zakázky včetně vyhodnocení vlivů

zhotovitel musí mít 2 - 3 autorisace (ÚP, SEA, Natura – pokud se zpracovává), nebo zajistit kooperanty

Vyhodnocení vlivů na URÚ jako samostatná zakázka

samostatná smlouva na zpracování URÚ, SEA, Natura, odlišný zhotovitel

Pouze S.E.A. a Natura jako samostatná zakázka

Zadání jako samostatná zakázka

Kombinace

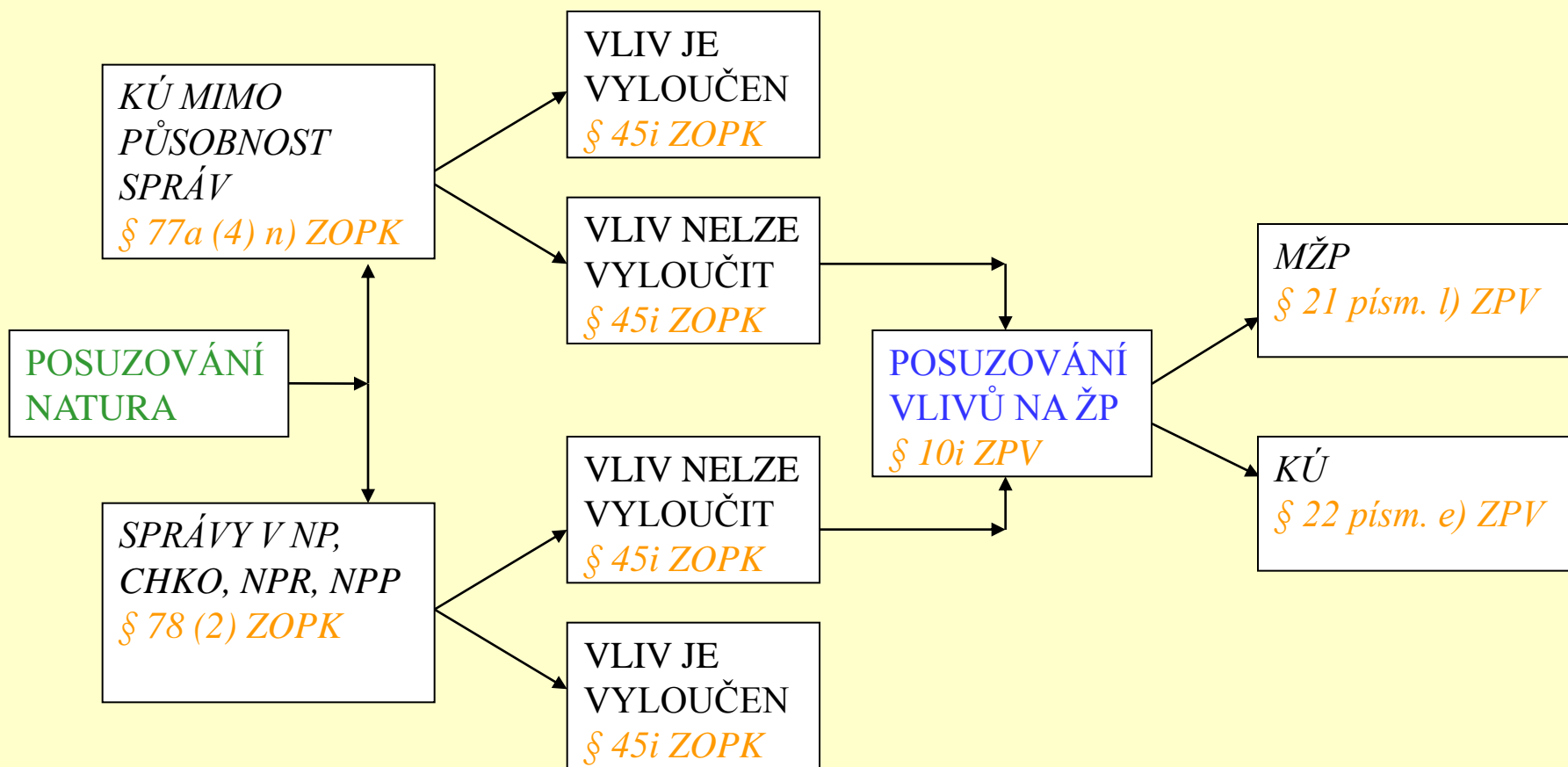
Zadání ÚP

SZ ukládá zadání pouze konsultovat s DO, ale:

- Nutno získat – stan. „orgánu SEA“ zda posuzovat ŽP
– stan. orgánu ochrany přírody zda
vylučuje vliv na Natura 2000
- Vyjádřit, jaká stanoviska požadujeme
- Vztah „stanoviska Natura“ k „SEA“ = implikace
- Vydávána ve lhůtě dle SZ, avšak závazná a nezbytná
- Podkladem je návrh zadání – uvést relevantní údaje
- Každé z těchto stan. startuje posuzování vlivů na URÚ
- Pokud je nevydají – nečinnost – nelze však řešit pořízením
SEA/Natura o své vůli
- Stanovisko musí být odůvodněné, i když nevyžaduje SEA 16

Kompetence k posuzování vlivů na NATURA 2000 a na S.E.A.

Zadání ÚP - SEA

Pokud stanovisko „orgánu SEA“ požaduje posuzování, pak do zadání:

- doplníme požadavek na vyhodnocení vlivů na URÚ
- doplníme požadavky na vyhodnocení ŽP ze stanoviska
  - problém překročení kompetencí, § 10i ZPV ve vztahu k příloze SZ
  - požadavky mají směřovat ke KONCEPCI, ne mít charakter požadavků na EIA

Zadání ÚP - SEA

Pokud stanovisko orgánu SEA požaduje posuzování:

- není nutné zadat varianty (koncept), pokud
  - orgán SEA souhlasí s vyhodnocením proti „nulové“ variantě
  - postačí „srovnávací“ varianty ve vyhodnocení vlivů na URÚ

Varianty jsou problémem zejm. u změn ÚP s konkrétním investorem. Předpisy EU však předpokládají, že varianty navrhuje zpracovatel koncepce, ne orgán SEA. Požadují cit. „rozumné alternativy“.

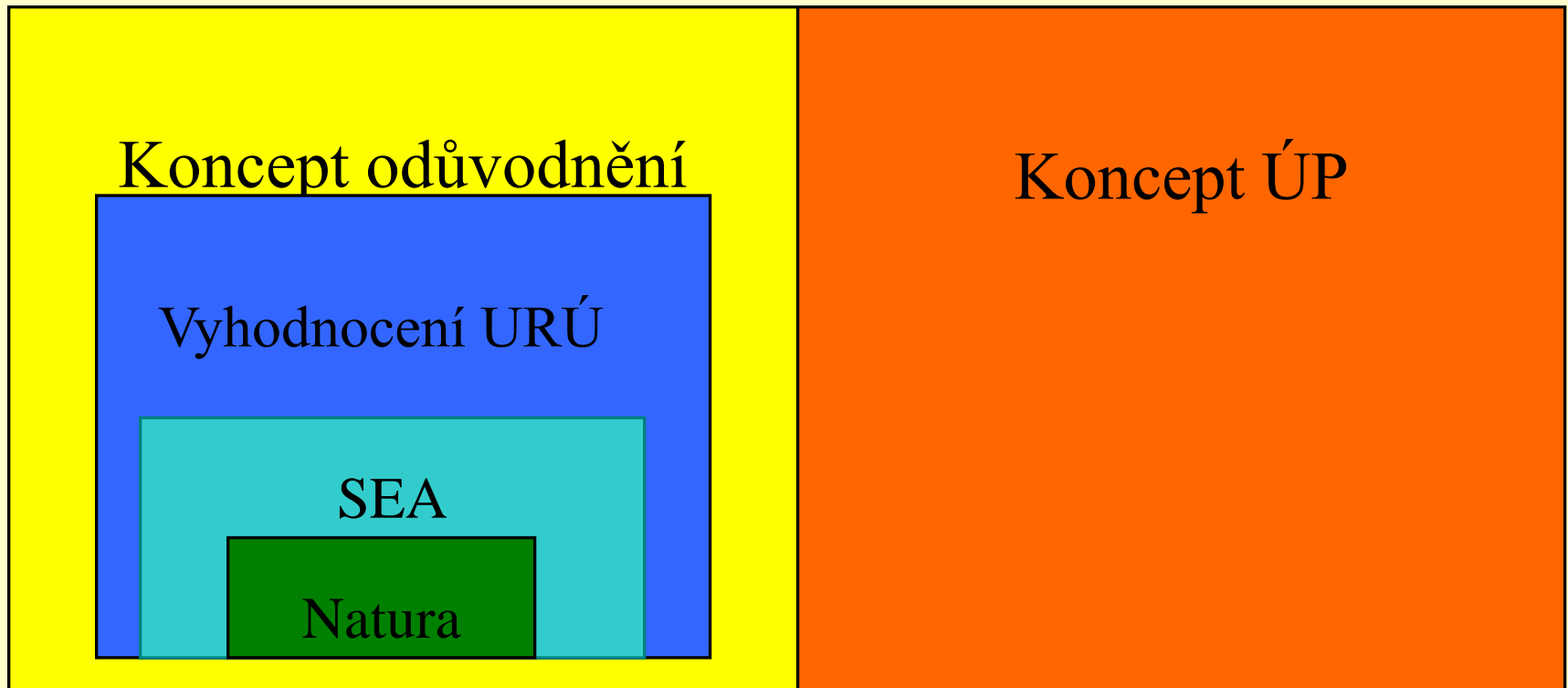
§ 47 Zadání ÚP - Natura

Pokud stanovisko orgánu OP nevyloučí významný vliv na Natura 2000 =>

- „orgán SEA“ bude požadovat „vyhodnocení SEA“
- do návrhu zadání doplníme požadavek na vyhodnocení vlivů na URÚ
- nutno zadat varianty – musí se hledat řešení s nejmenším negativním vlivem na Natura 2000
- navrhujeme zpracování konceptu

KONCEPT

- Koncept ÚP obsahuje koncept odůvodnění včetně vyhodnocení vlivů na URÚ, SEA, případně Natura
- Koncept odůvodnění musí být projednán – společně nebo odděleně
- SEA, příp. Natura slouží k odůvodnění pokynů pro zpracování návrhu

Spolupráce urbanisty a posuzovatelů

- Průběžná spolupráce – optimální cesta, náročné
- Účelem SEA není navrhovat řešení, ale upozorňovat na předpokladatelné vlivy na ŽP
- Koordinuje pořizovatel
- Konflikt „řešení x SEA“ => negativní stanovisko SEA
- Konflikt „řešení x Natura“ => nelze pokračovat, nutno řešit podle zvláštní úpravy

Posuzování při nedostatku informací - typicky v SEA na ÚPD

Posuzovatel by neměl hledat proč to nejde, ale stanovit podmínky z hlediska ochrany veřejných zájmů

Podmínky mají odpovídat obsahu a podrobnosti ÚP

Návrh ÚP

„(1) ... vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území není součástí návrhu územního plánu, pokud bylo součástí konceptu, nebo pokud zadání neobsahuje požadavek na jeho zpracování.“

Jak to chápat ?

- Pokud je vyhodnocení uloženo, je vždy součástí návrhu ÚP
- Úpravy a upřesnění (pokyny) s dopadem na URÚ se promítnou i do vyhodnocení URÚ
- Celý návrh se znovu nevyhodnocuje, pokud je vybrána varianta z konceptu

Návrh ÚP

Platí totéž, co u konceptu:

- Vyhodnocení URÚ odůvodňuje řešení
- Projednává se návrh s odůvodněním, vč. součástí
- Samostatně shromáždíme připomínky k SEA,
příp. k Natura 2000
- Snažit se eliminovat vlivy na Natura 2000,
uzpůsobit řešení

Stanovisko SEA

- Podkladem pro vydání stanoviska je návrh ÚP, odůvodnění vč. součástí, připomínky k SEA, příp. k Natura, příp. stanoviska DO – jen relevantní
- Závazné procesně (formálně)
- Obsahově „expertní podklad“, je však nutné se s ním vyrovnat v odůvodnění – musí být průkazné pro soud!
- Ukončuje proces „SEA“
- Součástí je stanovisko k Natura – odlišná závaznost
- Požadavky SEA mají být realizovatelné nástroji územního plánování

Stanovisko SEA obsahující stanovisko k Natura 2000

Pokud konstatuje negativní vliv na Natura 2000

- Přepracovat, najít řešení bez vlivu

Neexistuje-li řešení bez negativního vlivu

- Vybrat řešení s nejmenším vlivem
- Lze schválit „jen z naléhavých důvodů převažujícího veřejného zájmu“

To nutno prokázat tak, aby obstálo před soudem

- Zapracovat kompenzační opatření

Pokud se nelze vyhnout vlivu na prioritní stanoviště nebo druhy

- Jen veřejný zájem na zdraví, bezpečnosti, ŽP
- Jinak nutný souhlas Komise EU

PODSTATNÁ ÚPRAVA A PŘEPRACOVÁNÍ

Podstatná úprava návrhu ÚP

- dohodnout s „orgánem SEA“ a orgánem ochrany přírody (Natura)

Přepracování návrhu

- získat znovu stan. „orgánu SEA“ a orgánu ochrany přírody (Natura), zda posuzovat (problém zmocnění)

ZADÁNÍ RP V ÚP

- Zvláštní postup, když ÚP obsahuje zadání RP:
- Zadání RP nutno podrobit zjišťovacímu řízení podle ZPV
- Závěr zjišťovacího řízení připojit k odůvodnění ÚP
- Zjišťovacímu řízení nepodléhá celý RP, ale pouze části, které nahradí územní rozhodnutí na „záměr“

Kontakty

Petr.lepeska@mmr.cz

22 486 23 06